

Rapport 2009:60

Arkeologisk utredning etapp 1

Högby 1:108

Högby 1:108
Drothem socken
Söderköpings kommun
Östergötlands län

Rickard Lindberg

Högby 1:108

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	6
Tekniska uppgifter	7

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk utredning etapp 1 i samband med upprättandet av detaljplan inom fastigheten Högby 1:108, Drothems socken. Området är ca 14 600 m² och utgörs idag till största del av åkermark. Inom utredningsområdet finns inga registrerade fornlämningar. Risken att dold fornlämning kommer komma att beröras av en framtida exploatering bedöms som liten, varför inga ytterligare åtgärder föreslås.

Rickard Lindberg
Antikvarie

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk utredning etapp 1 i samband med upprättandet av detaljplan inom fastigheten Högby 1:108. Utredningen utfördes efter beslut från länsstyrelsen i Östergötlands län.

Området är ca 14 600 m² dvs ca 1,4 ha stort och utgörs idag till största del av åkermark. Åkermarken är kuperad och sluttar mot sydväst.

Uppdragsgivare var Söderköpings kommun vilken även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för utredningen samt utformningen av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Exploateringen planeras inom den fornlämningsrika socknen Drothem, Söderköpings kommun. Det nu aktuella området ligger sydväst om stadens kärna.

Inom utredningsområdet finns inga registrerade fornlämningar. Den närmaste registrerade lämningen ligger ca 90 m söder om detaljplanområdet och är en stensättning (RAÄ 78, Drothem). Ytterligare fyra stensättningar (RAÄ 76, Drothem), en stensättning och en stensträng (RAÄ 85, Drothem) och ett gravfält (RAÄ 78, Drothem) finns 200 till 300 m sydväst om det nu aktuella området. Gravfältet består av fem stensättningar. Ca 260 m söder om exploateringsområdet finns vidare fyra stensättningar (RAÄ 81, Drothem) och ca 200 till 300 m sydöst ligger ytterligare två gravfält (RAÄ 79, Drothem och RAÄ 11, Söderköping). Båda gravfälten utgörs av runda stensättningar.

I utredningsområdets södra del och längre söder ut har en fosfatkartering utförts i slutet av 1980-talet. Karteringen genomfördes inför då planerad småhusbebyggelse. Efter avslutad kartering avgränsades ett ur antikvariskt synvinkel intressant område (Jonsson 1988). Detta avgränsade område tangerar det nu aktuella området i söder.

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen var att fastställa huruvida forn- eller kulturlämning kan komma att beröras av det planerade arbetet.

Utredningens resultat ska ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömning i ärendet samt utgöra underlagsmaterial i den fortsatta planeringsprocessen.

Metod

Den arkeologiska utredningen bestod av kart- och arkivstudier samt besiktning i fält. Utredningen inledes med en kart- och arkivgenomgång. Kartstudierna, med tyngdpunkt på äldre kartmaterial, syftar till att ge en bra kulturhistorisk bakgrundsbild av landskapet. En arkivgenomgång av Östergötlands länsmuseums topografiska arkiv och Fornminnesregistret/FMIS kom att genomföras.

Besiktningen syftade till att utröna om det inom det aktuella området fanns några lämpliga boplatzlägen utifrån topografi och fornlämningsmiljö. En översiktlig ytinventering av området var planerad att utföras, men kunde inte genomföras då det vid besiktningstillfället växte spannmål på åkermarken.

Resultat och tolkning

Det historiska kartmaterialet visar att det nu aktuella området omnämns som Ullebrotäpporna i det äldre kartmaterialet och att marken brukats som åkermark (Ägomätning.1753 m fl.).

Fosfatkarteringen från 1988 visar på förhöjda fosfatvärden i utredningsområdet sydligaste del. Denna del av området sluttar relativt kraftigt mot nordöst och möjligheten att de höga fosfatvärdena indikerar dold förhistorisk boplatz eller gravar bedöms vara liten. Övriga fosfatvärden inom det nu aktuella området är låga. Utifrån resultatet av fosfatkarteringen har boplatzlägen pekats ut ett par hundra meter söder om dagen område (Jonsson 1988). Besiktningen utfördes 2009-08-12 och inga boplatzlägen kunde fastställas.

Sammantaget bedömer undertecknad att risken att dold fornlämning kommer att beröras av en framtida exploatering är liten. Inga vidare arkeologiska åtgärder föreslås. Alla beslut i ärendet tas av Länsstyrelsen Östergötland.

1529000

1529500

6483500

6483500

stad

Lilla Kolstad

Tyketorp

Drothem 146:1

1:1

D

1:2

ULLEBRÖ

6483000

6483000

Drothem 76:1
Drothem 76:2
Drothem 76:3
Drothem 76:4

Drothem 77:1

Drothem 85:2

Drothem 85:1

Drothem 78:1

Högby

Drothem 79:1

Söderköping 11:1

Drothem 86:1

Drothem 81:2

Drothem 81:1

Drothem 81:3

org

3

Drothem 196:1

6482500

6482500

Drothem 102:1

Teckenförklaring

 Planområde

 Antikvariskt intressant område efter fosfatkartering

1529000

1529500

*Figur 4. Foto på nördöstra delen av utredningsområdet mot nordöst.
Foto Rickard Lindberg, ÖLM.*

Referenser

Tryckta källor

Jonsson R. 1988. Fosfatkartering 1988. Östergötland, Drothems socken, Högby 1:2. Riksantikvarieämbetet. Byrån för arkeologiska undersökningar.

Övriga källor

Informationssystemet om fornminnen (FMIS)

Östergötlands läns museums topografiska arkiv,
Drothems socken

Kartor

Lantmäteristyrelsens arkiv. Geometrisk ägoavmätning. 1650. Kolstad. D18-58:D2:106-8

Lantmäteristyrelsens arkiv. Ägomätning. 1753. Alboga. D18-2:1

Lantmåterimyndigheternas arkiv. Övrigt. 1813. Alboga. 05-DRO-108A

Rikets allmänna kartarkiv. Häradsekonomiska kartan. 1868-77. Söderköping. J112-56-21

Tekniska uppgifter

Lokal	Högby 1:108
Socken	Drothem
Kommun	Söderköping
Län och landskap	Östergötland
Ekonomiska kartans blad	8G 6f Drothem
Koordinater	X 6483060 Y 1529320
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning etapp 1
Länsstyrelsens handläggare	Bertha Amaya
Länsstyrelsens dnr	431-6338-09
Efter muntligt beslut	2009-08-10
Länsmuseets dnr	385/09
Länsmuseets projektnummer	531012
Uppdragsgivare	Söderköpings kommun
Kostnadsansvarig	Söderköpings kommun
Projektledare	Rickard Lindberg
Fältarbetstid	2009-08-12
Fynd	-
Foto	Digitala
Analys	-
Grafik	Rickard Lindberg
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin/Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2009:60 © Östergötlands länsmuseum

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk utredning etapp 1 i samband med upprättandet av en detaljplan inom fastigheten Högby 1:108, Drothems socken. Området är ca 14 600 m² och utgörs idag till största del av åkermark. Inom utredningsområdet finns inga registrerade fornlämningar. Risken att dold fornlämning kommer komma att beröras av en framtida exploatering bedöms som liten, varför inga ytterligare åtgärder föreslås.